

**Державна служба України з надзвичайних ситуацій
Національний університет цивільного захисту України**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

В. П. Садковий

«___»_____2018 року

ПРОГРАМИ

вступних випробувань на навчання на основі ступеня бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) для здобуття ступеня магістра за спеціальністю **261 «Пожежна безпека»**

Харків 2018

Вступ

Програми вступних випробувань розроблена Приймальною комісією Національного університету цивільного захисту України відповідно до Умов прийому до вищих навчальних закладів України у 2018 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13 жовтня 2017 року № 1378, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 14 листопада 2017 року за № 1397/31265 та Правил прийому до Національного університету цивільного захисту України у 2018 році.

Метою вступних випробувань є перевірка в кандидатів на навчання рівня знань, умінь та навичок, здібностей до зазначеного виду діяльності.

Вступні випробування включають:

1) фахове вступне випробування у вигляді співбесіди (для осіб, що здобули ступінь бакалавра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст) за іншою спеціальністю);

2) фахове вступне випробування;

3) вступний іспит з іноземної мови.

Для конкурсного відбору осіб під час прийому на навчання для здобуття ступеня магістра конкурсний бал обчислюється як загальна сума балів за результатами фахового випробування й вступного іспиту з іноземної мови. Відповідно до набраної загальної суми балів формується рейтинг кандидатів на навчання, за результатами якого здійснюється зарахування до університету.

Серед осіб, які допущені приймальною комісією до участі в конкурсі та набрали однакову загальну конкурсну суму балів, переважне право на зарахування мають кандидати з вищим середнім балом оцінок із додатку до диплома бакалавра (спеціаліста).

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування у вигляді співбесіди для осіб, що здобули ступінь бакалавра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст) за іншою спеціальністю

ВСТУП

Фахове вступне випробування у вигляді співбесіди з кандидатами на навчання, що здобули ступінь бакалавра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст) за іншою спеціальністю проводиться з метою оцінки у абітурієнта рівня теоретичних знань, практичних умінь та навичок з фаху, що відповідають ступеню «бакалавр» напряму підготовки 6.170203 «Пожежна безпека». В разі неуспішного складання вступного випробування абітурієнт не допускається до подальшого складання фахового вступного випробування та вступного іспиту з іноземної мови.

Вступне випробування проводиться фаховою атестаційною комісією з використанням двох теоретичних питань. В разі необхідності членами фахової атестаційної комісії може бути задані додаткові запитання. Час на підготовку до усної відповіді становить 20–30 хвилин.

1. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ КАНДИДАТА НА НАВЧАННЯ З ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Теоретична підготовка кандидата на навчання за результатами відповіді оцінюється за 2-х бальною шкалою за наступними критеріями:

Оцінка	Критерії
рівень знань достатній	Кандидат на навчання повністю, логічно й послідовно надав відповідь на запитання, пов'язуючи теорію з практикою, виявив вміння самостійно аналізувати, узагальнювати й викладати матеріал, не допускаючи помилок.
рівень знань недостатній	Кандидат на навчання засвоїв тільки основний матеріал, не знає окремих положень, допускає неточності у відповіді. Не вміє достатньо чітко сформулювати окремі положення, порушує послідовність у викладанні матеріалу. Має певні труднощі у пов'язанні теоретичного матеріалу з його практичним застосуванням.

2. ПЕРЕЛІК ТЕМ ІЗ ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

2.1. Перелік тем із дисципліни «Вища математика».

Тема 1. Елементи лінійної алгебри.

Тема 2. Елементи векторної алгебри.

Тема 3. Елементи аналітичної геометрії.

Тема 4. Вступ до математичного аналізу.

Тема 5. Диференціальне числення функцій однієї змінної.

- Тема 6. Дослідження функцій.
- Тема 7. Невизначений інтеграл.
- Тема 8. Визначений інтеграл.
- Тема 9. Диференціальне числення функцій кількох змінних.
- Тема 10. Інтегрування функцій кількох змінних.
- Тема 11. Елементи теорії функцій комплексної змінної.
- Тема 12. Диференціальні рівняння 1-го порядку.
- Тема 13. Диференціальні рівняння 2-го порядку.
- Тема 14. Операційне числення.
- Тема 15. Числові ряди.
- Тема 14. Функціональні ряди.
- Тема 15. Ряди Фур'є.
- Тема 16. Елементи теорії ймовірностей.
- Тема 17. Елементи математичної статистики.

2.2. Перелік тем із дисципліни «Фізика».

- Тема 1. Кінематика.
- Тема 2. Динаміка.
- Тема 3. Основи молекулярно-кінетичної теорії.
- Тема 4. Основи термодинаміки.
- Тема 5. Агрегатні стани речовини.
- Тема 6. Електричне поле. Електростатика.
- Тема 7. Постійний електричний струм.
- Тема 8. Магнітне поле. Магнітостатика. Електромагнетизм.
- Тема 9. Коливання.
- Тема 10. Хвильові процеси.
- Тема 11. Елементи квантової механіки.
- Тема 12. Атомна та ядерна фізика.
- Тема 13. Елементи фізики твердого тіла.

2.3. Перелік тем із дисципліни «Хімія».

- Тема 1. Основні хімічні поняття. Речовина.
- Тема 2. Хімічна реакція.
- Тема 3. Періодичний закон і періодична система хімічних елементів Д. Менделєєва.
- Тема 4. Будова атома.
- Тема 5. Хімічний зв'язок.
- Тема 6. Основні властивості оксидів, основ, кислот та солей.
- Тема 7. Амфотерні сполуки.
- Тема 8. Загальні відомості про класи неорганічних сполук.
- Тема 9. Загальні відомості про металічні елементи та метали.
- Тема 10. Загальні відомості про метали та сполуки металічних елементів.
- Тема 11. Загальні відомості про неметали та сполуки неметалічних

елементів.

Тема 12. Оксигеновмісні сполуки.

Тема 13. Природні джерела вуглеводнів та їх переробка.

Тема 14. Ароматичні вуглеводні (арени). Алкіни. Алкени. Алкани.

Тема 15. Вуглеводні.

Тема 16. Теоретичні основи органічної хімії.

Тема 17. Гідроксильні похідні вуглеводнів.

Тема 18. Спирти. Альдегіди. Фенол. Карбонові кислоти. Естери. Жири.

Вуглеводи.

Тема 19. Амінокислоти. Білки. Аміни.

2.4. Перелік тем із дисципліни «Інформатика та комп'ютерна техніка».

Тема 1. Обробка табличних даних засобами MS Excel.

Тема 2. Обробка табличних баз даних в MS Excel.

Тема 3. Обробка реляційних баз даних в MS Access.

Тема 4. Інформаційні мережі.

2.5. Перелік тем із дисципліни «Теоретична механіка».

Тема 1. Кінематика точки.

Тема 2 Поступальний та обертальний рух твердого тіла.

Тема 3. Площинно-паралельний рух твердого тіла. Складний рух твердого тіла.

Тема 4. Аксиоми статички. Умови рівноваги системи збіжних сил.

Тема 5. Умови рівноваги довільної системи сил.

Тема 6. Динаміка матеріальної точки.

Тема 7. Загальні теореми динаміки точки та механічної системи.

Тема 8. Принцип Даламбера для точки та системи. Елементарна теорія удару. Елементи аналітичної механіки.

2.6. Перелік тем із дисципліни «Гідравліка».

Тема 1. Основні властивості рідин і газів. Основне рівняння гідростатики. Епюри гідростатичного тиску. Тиск рідини на плоскі поверхні. Тиск у газі.

Тема 2. Тиск рідини на криволінійні поверхні. Закон Архімеда. Плавання тіл. Остійність тіл. Гідравлічні машини..

Тема 3. Рівняння нерозривності потоку. Рівняння Бернуллі для потоку ідеальної рідини.

Тема 4. Рівняння Бернуллі для потоку реальної рідини. Режими руху. Практичне застосування рівняння Бернуллі: водомір Вентурі, ствол-водомір, трубка Піто, струменеві апарати.

Тема 5. Неусталений рух. Гідравлічний удар в трубопроводі. Способи захисту від гідравлічного удару в трубопроводах та пожежних рукавах.

Тема 6. Витікання рідини через отвори, насадки та короткі трубопроводи. Класифікація отворів. Витікання рідини з круглого отвору. Затоплений отвір. Класифікація насадків. Витікання рідин з насадків. Формули для розрахунку напору та витрати рідини з насадків. Формули для розрахунку напору та витрати рідини при витіканні через короткі труби. Спорожнення резервуарів.

Тема 7. Гідравлічні струмені. Формули розрахунку вертикальних струменів. Розрахунок траєкторій пожежних гідравлічних струменів. Визначення залежності дальності польоту струменя і витрати води від напору та діаметра насадка. Реакція струменя. Тиск струменя. Методи розпилення струменя. Затоплені струмені.

2.7. Перелік тем із дисципліни «Матеріалознавство та технологія матеріалів».

Тема 1. Основи теорії металів та сплавів. Основні види матеріалів, що застосовуються в пожежній та аварійно-рятувальній техніці.

Тема 2. Залізовуглецеві сплави. Чорні метали.

Тема 3. Леговані та будівельні сталі.

Тема 4. Термічна обробка металів. Корозія металів.

Тема 5. Незалізні металеві сплави. Кольорові метали і сплави. Алюміній, його властивості і застосування. Антифрикційні та конструкційні металокерамічні матеріали. Маркування сплавів. Неметалічні матеріали.

Тема 6. Технологія виробництва та обробки залізовуглецевих і кольорових сплавів.

Тема 7. Засоби, методи та технологія виробництва деталей пожежної та аварійно-рятувальної техніки із залізовуглецевих та кольорових сплавів.

Тема 8. Основи технології обробки різанням.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

3.1. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Вища математика».

1. О.Є. Басманов, І.К. Кириченко, Л.В. Мігунова, О.П. Сознік. Вища математика. Х.: АПБУ, 2003.

2. С.В. Говаленков, В.М. Комяк, Л.В. Мігунова, О.А. Тарасенко. Теорія ймовірностей і математична статистика. Х.: АПБУ, 2003.

3. Кудрявцев В.А., Демидович Б.П. Краткий курс высшей математики. М.: Наука, 1989.

4. Овчинников П.Ф. и др. Высшая математика. К.: Вища школа, 1987.

5. Берман Г.Н. Сборник задач по курсу математического анализа. М.: Наука, 1977.

6. Клетеник Д.В. Сборник задач по аналитической геометрии. М.: Наука, 1986.

7. Ольшанский В.П. Конспект лекцій з лінійної алгебри та аналітичної геометрії. Х.: 1994.
8. Клименко В.Г., Ольшанський В.П., Склепус М.Г. Лекції з загального курсу вищої математики. Границі та похідна. Х.: ХІПБ, 1997.
9. Афоніна Т.В., Ольшанський В.П. Ряди. К.: 1996.
10. Тевяшев А.Д., Литвин О.Г., Кривошеєва Г.М. та ін. Вища математика у прикладах та задачах у 3 ч. Х.: ХНУРЕ, 2002.
11. Тевяшев А.Д., Литвин О.Г., Кривошеєва Г.М. та ін. Вища математика у прикладах та задачах у 4 ч. Х.: ХНУРЕ, 2002.
12. Бугров Я.С.Ю, Никольский С.М. Высшая математика: в 3 ч., М.: Наука, 1989.
13. Мальцев А.И. Основы линейной алгебры. М.: Наука, 1970.
14. Давидов М.О. Математичний аналіз: у 3 ч., К.: ВШ, 1990.
15. Шкіль М.І. Математичний аналіз: у 2 ч., К.: ВШ, 1978.
16. Шиманський І.Є. Математичний аналіз. К.: Рад. школа, 1960.
17. Араманович И.Г., Лунц Г.Л., Эльгольц Л.Э. Функции комплексного переменного. Операционное исчисление. Теория устойчивости. М.: Наука, 1968.
18. Лаврентьев М.А., Шабат Б.В. Методы теории функций комплексного переменного. М.: Физматгиз, 1958.
19. Гихман И.И., Скороход А.В., Ядренко М.Ч Теория вероятностей и математическая статистика. К.: ВШ, 1979.
20. Гмурман В.Е. Теория вероятностей и математическая статистика. М.: ВШ, 2001.
21. Шефтель З.Т. Теорія ймовірностей. Навч. пос. для вузів. К.: ВШ, 1994.
22. Вища математика. Розділи: Лінійна і векторна алгебра, аналітична геометрія, диференціальне числення. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт. Для слухачів заочної форми навчання. (видання 2) Укладачі: С.Д. Світлична, О.Є. Басманов, О.А. Тарасенко. – Харків: УЦЗУ, 2008. – 36 с.
23. Вища математика. Розділи: Інтегральне числення. Функції кількох змінних.. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт. Для слухачів заочної форми навчання. (видання 2). Укладач: С.Д. Світлична. – Харків: УЦЗУ, 2008. – 27 с.
24. В.К.Мунтян, С.Д.Світлична. Вища математика. Методичні вказівки для самостійних занять. – Харків: НУЦЗУ, 2010. – 148 с.

3.2. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Фізика».

1. Савельев И. В. Курс общей физики. Т. 1-4. - М.: КноРус, 2009.
2. Волькенштейн В. С. Сборник задач по общему курсу физики. - М.: Профессия, 2010.
3. Борисенко В. Г. Фізика. □ Практикум. Лабораторні роботи. Розділи: Механіка. Молекулярна фізика і термодинаміка. Електрика і магнетизм. - Х.: НУЦЗУ, 2010.

4. Трофимова Т. И. Курс физики. – М.: Высш. шк., 2001.
5. Кучерук І.М. та ін. Загальний курс фізики. Т. 1-3. – Київ: Техніка, 1999.
6. Горбачук І.Т. Загальна фізика (збірник задач). Київ: Вища школа, 1993.
7. Трофимова Т.И., Павлова З.Г. Сборник задач по курсу физики с решениями. М.: Высшая школа, 1999.
8. ФІЗИКА. Методичні рекомендації з організації самостійної роботи студентів при вивченні дисципліни. / Борисенко В. Г., Деркач Ю.Ф., Кривцова В.І., Умеренкова К.Р. / - Х.: НУЦЗУ, 2010, 63 с. (електронний варіант).
9. Яворский Б.М., Детлаф А.А., Лебедев А.К. Справочник по физике. - М.: Мир и образование., 2006.

3.3. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Хімія».

1. Лидин Р.А. Задачи по общей и неорганической химии: Учеб. пособие для вузов / М. Владос, 2004. – 383с.
2. Елфимов В.И., Бережной А.И., Аликина И.Б., и др. Общая и неорганическая химия: Программа, методические указания, примеры решения задач и контрольные задания для студентов-заочников химико-технологических специальностей вузов. / М., Высшая школа, 2006. – 286с.
3. Ахметов Н.С. Общая и неорганическая химия: Учебник для вузов. Изд.7 / М., Высшая школа, 2008. – 743с.
4. Князев Д.А. Неорганическая химия: Учеб. для вузов / М., Дрофа, 2004. – 592с.
5. Коржуков Н.Г. Общая и неорганическая химия: Учеб. пособие для вузов / М. Инфа-М, 2004. – 512с
6. Органічна хімія: Підруч. для студ. вищ.навч.закл./ Л.Д. Бобрівлик, В.М. Руденко, Г.О. Лезенко. – К., Ірпінь: ВТО «Перун», 2005. – 544 с.
7. Міхедькіна О.Й., Бикова А.С., Мельник І.І., Пржедо В.В. Основи органічної хімії: Навч. посібник. – Харків, 2000. – 339 с.

3.4. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Інформатика та комп'ютерна техніка».

1. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології. Посібник. За редакцією д.е.н. проф. О.І. Пушкаря, –К.: Видавничий центр «Академія», 2001 –696 с.
2. Основи інформатики. Підручник. І.О. Яковлева., –Х., 2003 –186 с.
3. Информатика и компьютерная техника. Практикум. Гусева Л.В., Маляров М.В., Панина Е.А., Щербак Г.В., Яковлева И.А. Х.-УГЗУ, 2009. – 213 с.
4. Немцова Т.И., Назарова Ю.В. Практикум по информатике: учеб. Пособие /Под ред. Л.Г. Гагариной. Ч.1. – М.: ИД «Форум»: ИНФРА-М, 2011. – 320с.

3.5. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Теоретична механіка».

1. Бать, М.И. Теоретическая механика в примерах и задачах. Т.1. Статика и кинематика / М.И. Бать, Г.Ю. Джанелидзе, А.С. Кельзон ; Под ред. Г.Ю. Джанелидзе. — 7-е изд., доп. — М. : Наука, 1975 . — 512 с.
2. Бать, М.И. Теоретическая механика в примерах и задачах. Т.2. Динамика / М.И. Бать, Г.Ю. Джанелидзе, А.С. Кельзон ; Под ред. Г.Ю. Джанелидзе. — 7-е изд., доп. — М. : Наука, 1966. — 664 с.
3. Бать, М.И. Теоретическая механика в примерах и задачах. Т.3. Специальные главы механики / М.И. Бать, Г.Ю. Джанелидзе, А.С. Кельзон ; Под ред. Г.Ю. Джанелидзе. — 7-е изд., доп. — М. : Наука, 1973 . — 488 с.
4. Березова, О.А. Теоретическая механика : Сборник задач : Учеб. пособие для втузов. — М. : Высш. шк., 1980 . — 400 с.
5. Бутенин, Н.В. Курс теоретической механики : В 2 т.: Т. 1. Статика и кинематика / Н.В. Бутенин, Я.Л. Лунц, Д.Р. Меркин . — 3-е изд., стер. — М. : Наука, 1979 . — 272 с.
6. Бутенин, Н.В. Курс теоретической механики : В 2 т.: Т. 2. Динамика / Н.В. Бутенин, Я.Л. Лунц, Д.Р. Меркин . — 3-е изд., стер. — М. : Наука, 1979 . — 544 с.
7. Єременко, С.Б. Теоретична механіка. Розділ: Динаміка : Конспект лекцій / С. Б. Єременко, С. О. Вамболь, О. В. Петренко . — Х. : УЦЗУ, 2008 . — 81 с. : ил.
8. Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічної роботи з теоретичної механіки для слухачів заочної форми навчання. Модуль "Динаміка системи" / С.О. Вамболь, І.В. Мищенко, В.М. Халипа, О.В. Петренко . — Х. : УЦЗУ, 2007 . — 32 с.
9. Методичні вказівки до самостійного вивчення курсу "Теоретична механіка". Розділ "Статика" / Уклад. С.О. Вамболь, В.М. Халипа — Х.: АЦЗУ, 2005. — 56 с.
10. Мещерский, И.В. Сборник задач по теоретической механике : Учеб. пособие / Под ред. Н.В. Бутенина, А.И. Лурье, Д.Р. Меркина, И.Б. Челпанова . — 35-е изд., перераб. — М. : Наука, 1981 . — 480 с.
11. Сборник заданий для курсовых работ по теоретической механике. Под общей ред. А.А.Яблонского.-М.: Интеграл-Пресс, 2006.-384 с.
12. Тарг С.М. Краткий курс теоретической механики.-М.: Высш. шк., 1986.-416 с.
13. Яблонский А.А., Никифорова В.М. Курс теоретической механики.-СПб.: Изд-во «Лань», 2001.-768 с.

3.6. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Гідравліка».

1. Агроскин И.И. Гидравлика / И.И.Агроскин, Г.Т.Дмитриев, Ф.И.Пикалов.-М.-Л.: Энергия, 1964.-352 с.

2. Альтшуль А.Д. Гидравлика и аэродинамика / А.Д.Альтшуль, П.Т.Киселев.-М.: Стройиздат, 1965.-274 с.
3. Идеальная и вязкая жидкости: Учеб. пособие / А.С.Романов, А.В.Семиколенов, С.Н.Тараненко, А.П.Шахорин.-М.: Изд-во МГТУ им Н.Э.Баумана, 2008.-64 с.
4. Краснов Н.Ф. Аэродинамика. Учебник для студентов втузов: в 2 ч. / Н.Ф.Краснов.-М.: Высшая школа, 1980.-Ч.1: Основы теории. Аэродинамика профиля и крыла-1980.-495 с.
5. Лаврівський З.В. Технічна механіка рідин та газів. Навчальний посібник / З.В.Лаврівський, В.І.Мандрус.-Львів: Видавництво «СПОЛОМ», 2004.-198 с.
6. Латышенков А.М. Гидравлика / А.М.Латышенков, В.Г.Лобачев.-М.: Гос. издательство по строительству и архитектуре, 1956.-408 с.
7. Левицький Б.Ф. Гідравліка. Загальний курс / Б.Ф.Левицький, Н.П.Лещій.-Львів: Світ, 1994.-264 с.
8. Лойцянский Л.Г. Механика жидкости и газа: Учеб. для вузов / Л.Г.Лойцянский.-М.: Дрофа, 2003.-840 с.
9. Рабинович Е.З. Гидравлика / Е.З.Рабинович.-М.: Физматгиз, 1963.-408 с.
10. Смыслов В.В. Гідравліка і аеродинаміка / В.В.Смыслов.-К.: Вища школа, 1971.-348 с.
11. Стрелков С.П. Механика / С.П.Стрелков.-М.: Наука, 1975.-559 с.
12. Тарасов-Агалаков Н.А. Практическая гидравлика в пожарном деле / Н.А.Тарасов-Агалаков.-М.: Изд-во Министерства коммунального хозяйства РСФСР, 1959.- 262 с.
13. Технічна механіка рідини і газу: курс лекцій. Друге видання, виправлене та доповнене / Укладачі: В.М. Халипа, С.О. Вамболь, І.В. Міщенко, О.В. Прокопов. Х.: НУЦЗУ, 2012. 218 с.
14. Технічна механіка рідини і газу. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи / Уклад. В.М.Халипа, С.О.Вамболь, І.В.Міщенко.- Х.: НУЦЗУ, 2012.-64 с.
15. Угинчус А.А. Гидравлика и гидравлические машины / А.А.Угинчус.-Харьков: Изд-во Харьковского университета, 1960.-360 с.
16. Френкель Н.З. Гидравлика / Н.З.Френкель.-М.-Л.: Госэнергоиздат, 1956.-456 с.
17. Ходаков В.Ф. Гидравлика в пожарном деле / В.Ф.Ходаков.-М.: Высшая школа МООП РСФСР, 1965.-204 с.
- 18.Чугаев Р.Р. Гидравлика: Учебник для вузов / Р.Р.Чугаев.-Л.: Энергоиздат. Ленингр. отд-ние, 1982.-672 с.

3.7. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Матеріалознавство та технологія матеріалів».

1. Лахтин Ю.М., Леонтьева ВЛ. Материаловедение. -М.: Машиностроение. 1980.

2. Геллер Ю.А., Рахштадт А.Г. Материаловедение. М.: Металлургия. 1984.
3. Лахтин Ю.М. Металловедение и термическая обработка металлов. -М.: Металлургия. 1985.
4. Диаграмма состояния двойных и многокомпонентных систем на основе железа: Справочник / под ред. ОА. Банных и М.Е. Дрица -М.: Металлургия. 1986.
5. Гуляев А.П. Металловедение. - М: Металлургия, 1986.
6. Матеріалознавство та технологія матеріалів. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи / Уклад. Т.М. Курська, Г.О. Чернобай.-Х.: УЦЗУ, 2007.-54 с.

Голова фахової атестаційної комісії

Ю.П. Ключка

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування

ВСТУП

Фахове вступне випробування проводиться з метою перевірки та оцінки теоретичної підготовки вступника, встановлення рівня його знань з основних фахових дисциплін, їх відповідності вимогам стандарту якості освіти, положенням про ступеневу освіту, навчальним планам і програмам підготовки фахівців.

Для проведення фахового вступного випробування створюється комісія на чолі з Головою, до складу якої включаються викладачі, які викладають профільні навчальні дисципліни.

Фахове вступне випробування проводиться у вигляді тестування, яке складається зі 100 питань. Час на виконання тестових завдань складає 1 годину.

Для складання випробування абітурієнт може використовувати ручки, олівці, лінійку, калькулятор. Усі інші матеріали, як то законодавчі та нормативні акти, методичні матеріали, довідники, словники, записи, конспекти, тощо, а також засоби мобільного та пейджингового зв'язку, будь-які носії інформації протягом іспиту абітурієнтам використовувати суворо забороняється. В разі порушення зазначених вимог, а також при виявленні проявів несамотійного виконання абітурієнтами завдань комплексного іспиту, які проявляються, наприклад, у вигляді розмов, підказування, інших видів спілкування, викладач, котрий здійснює контроль за проведенням іспиту, робить помітку на титульному листі екзаменаційної роботи про зниження екзаменаційної оцінки, а в разі виявлення повторного порушення – має право вивести абітурієнта з іспиту з виставленням йому загальної незадовільної оцінки.

1. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ КАНДИДАТА НА НАВЧАННЯ З ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.

Оцінка з фахового вступного випробування виставляється за 100 бальною шкалою, де кількість вірних відповідей відповідає кількості набраних балів.

2. ПЕРЕЛІК ТЕМ ІЗ ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ.

2.1. Перелік тем із дисципліни «Пожежна профілактика технологічних процесів».

Тема 1. Оцінка пожежовибухобезпеки середовища усередині технологічного обладнання.

Тема 2. Пожежна безпека виходу горючих речовин із нормально працюючих технологічних апаратів.

Тема 3. Безпека виходу горючих речовин із пошкодженого технологічного обладнання.

Тема 4. Категорування приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною і пожежною небезпекою.

Тема 5. Виробничі джерела запалювання.

Тема 6. Запобігання поширенню аварійних ситуацій на виробництві.

Тема 7. Методика вивчення пожежовибухонебезпеки виробництва та основні напрямки пожежної безпеки.

Тема 8. Пожежна профілактика теплових процесів.

Тема 9. Пожежна профілактика процесів ректифікації.

Тема 10. Пожежна безпека масообмінних процесів.

Тема 11. Пожежна профілактика хімічних процесів.

2.2. Перелік тем із дисципліни «Електротехніка та пожежна профілактика в електроустановках».

Тема 1. Електричні кола постійного струму.

Тема 2. Магнітні кола з постійною магніторушійною силою.

Тема 3. Електричні кола змінного струму.

Тема 4. Перехідні процеси в електричних колах.

Тема 5. Електричні машини та апарати.

Тема 6. Електричні вимірювання та прилади.

Тема 7. Основи пожежної безпеки використання електроустановок

Тема 8. Пожежна профілактика електричних мереж.

Тема 9. Пожежна профілактика в силових, освітлювальних та спеціальних електроустановках.

Тема 10. Захист від статичної електрики. Блискавкозахист.

Тема 11. Нагляд за забезпеченням пожежної безпеки при проектуванні та експлуатації електроустановок.

Тема 12. Дослідження пожеж від електроустановок.

2.3. Перелік тем із дисципліни «Протипожежна та аварійно-рятувальна техніка».

Тема 1. Теоретичні основи роботи відцентрових насосів.

Тема 2. Основне рівняння відцентрових насосів. Параметри відцентрових насосів.

Тема 3. Теоретичні основи роботи насосів об'ємного типу. Поршневі насоси.

Тема 4. Роторні насоси.

Тема 5. Теоретичні основи струминних насосів.

Тема 6. Основи пінного гасіння. Прилади та апарати пінного гасіння.

Тема 7. Експлуатація насосних установок.

Тема 8. Переносні пожежні мотопомпи.

Тема 9. Причіпні пожежні мотопомпи.

Тема 10. Експлуатація пожежних мотопомп.

Тема 11. Будова основних пожежних автомобілів загального призначення.

Тема 12. Будова пожежних автомобілів пінного та порошкового гасіння.

Тема 13. Будова пожежних автомобілів газового та комбінованого гасіння.

Тема 14. Пожежні автомобілі для гасіння великих пожеж (ПНС, АР, АГВТ).

Тема 15. Пожежні автомобілі аеродромної служби.

Тема 16. Пожежні суда, потяги, літаки.

Тема 17. Пожежні автодрабини та авто підіймачі.

Тема 18. Пожежні автомобілі зв'язку, освітлення, ГДЗС, штабн.

Тема 19. Спеціальні аварійно-рятувальні машини.

Тема 20. Основи організації експлуатації та ремонту аварійно-рятувальних автомобілів в частинах.

Тема 21. Технічне обслуговування та ремонт пожежних автомобілів в умовах пожежної частини.

Тема 22. Особливості експлуатації пожежних рукавів.

Тема 23. Особливості експлуатації насосних установок пожежних автомобілів.

Тема 24. Ставлення до оперативного розкладу, консервація, передача та списання техніки.

Тема 25. Діагностування пожежних та аварійно-рятувальних автомобілів.

2.4. Перелік тем із дисципліни «Правові основи цивільного захисту».

Тема 1. Загальна частина Кодексу України про адміністративне правопорушення.

Тема 2. Особлива частина Кодексу України про адміністративне правопорушення.

Тема 3. Основні положення адміністративного процесу. Порушення адміністративної справи та протокол про адміністративне правопорушення.

Тема 4. Розгляд адміністративних прав. Постанова про накладення адміністративного стягнення.

Тема 5. Порядок звернення до адміністративного суду щодо застосування заходів реагування

Тема 6. Застосування Загальної та Особливої частини Кримінального кодексу України в діяльності органів ДСНС України.

Тема 7. Основні положення кримінального судочинства України.

Тема 8.. Участь співробітників ДСНС України в зборі фактичних даних за фактами пожеж згідно положень КПК України. Взаємодія з іншими підрозділами при розслідування пожеж.

Тема 9. Загальні положення криміналістики. Здійснення звукозапису, фото-, і відео зйомки як допоміжних засобів документування правопорушень у сфері техногенної та пожежної безпеки.

Тема 10. Криміналістична тактика огляду місця події.

Тема 11. Порядок проведення та процесуальні вимоги щодо експертного дослідження пожеж

Тема 12. Обставини, які підлягають встановленню. Пожежна обстановка. Виявлення осередку пожежі. Встановлення джерела запалювання. Встановлення причини пожежі. Форма та зміст пожежно-технічного висновку про причину пожежі.

2.5. Перелік тем із дисципліни «Організація аварійно-рятувальних робіт».

Тема 1. Розвідка зони надзвичайних ситуацій.

Тема 2. Транспортування постраждалих.

Тема 3. Технічні засоби проведення аварійно-рятувальних робіт.

Тема 4. Організація аварійно-рятувальних робіт при руйнуванні будинків.

Тема 5. Організація аварійно-рятувальних робіт на автомобільному транспорті.

Тема 6. Організація аварійно-рятувальних робіт на воді.

Тема 7. Організація аварійно-рятувальних робіт при землетрусах.

Тема 8. Організація аварійно-рятувальних робіт при повенях та підтопленнях.

Тема 9. Організація аварійно-рятувальних робіт при аваріях з викидом НХР.

Тема 10. Організація аварійно-рятувальних робіт в умовах радіації.

2.6. Перелік тем із дисципліни «Пожежно-рятувальна підготовка».

Тема 1. Робота з ручними пожежними драбинами.

Тема 2. Робота з рятувальною мотузкою.

Тема 3. Оперативне розгортання.

Тема 4. Подолання 100-метрової смуги з перешкодами.

Тема 5. Призначення та задачі пожежно-рятувальної підготовки. Правила безпеки праці при проведенні занять з пожежно-рятувальної підготовки.

Тема 6. Одягання захисного одягу та спорядження пожежного рятувальника.

Тема 7. Інструкторсько-методична підготовка командира відділення та начальника караулу. Підготовка та методика проведення занять з ПРП.

Тема 8. Спеціальне оснащення і страхувальні засоби.

Тема 9. Спеціальні вузли.

Тема 10. Пересування по вертикальним канатам.

Тема 11. Пересування по горизонтальним канатам.

Тема 12. Спуск потерпілого по вертикальним канатам.

Тема 13. Рятувальні роботи на висоті та на воді.

2.7. Перелік тем із дисципліни «Автоматизовані системи управління та зв'язок».

Тема 1. Проводовий зв'язок, його складові елементи.

Тема 2. Кабелі зв'язку.

Тема 3. Телефонні апарати систем МБ, ЦБ.

Тема 4. Призначення, побудова та технічні характеристики ТА-57, П-193М, СПУ-3А.

Тема 5. Побудова та принцип роботи радіостанцій підрозділів ДСНС України.

Тема 6. Розповсюдження радіохвиль.

Тема 7. Дальність радіозв'язку в діапазоні УКХ.

Тема 8. Дисципліна зв'язку і правила ведення переговорів на радіостанціях підрозділів ДСНС України.

Тема 9. Джерела живлення апаратури зв'язку.

Тема 10. Види та організація зв'язку в ДСНС України.

Тема 11. Організація оперативно-диспетчерського зв'язку в гарнізоні ДСНС України.

Тема 12. Організація зв'язку на місці надзвичайної ситуації. Схема зв'язку.

Тема 13. Автоматизована система зв'язку і оперативного управління (АСЗОУ) підрозділами МНС України.

2.8. Перелік тем із дисципліни «Пожежна тактика».

Тема 1. Основи прогнозування розвитку пожеж.

Тема 2. Теоретичні основи локалізації та ліквідації пожеж.

Тема 3. Тактичні можливості пожежних підрозділів.

Тема 4. Оперативні дії пожежно-рятувальних підрозділів на пожежі.

Тема 5. Розрахунок сил і засобів для гасіння пожеж.

Тема 6. Управління силами і засобами на пожежі.

Тема 7. Оперативні документи з пожежогасіння.

Тема 8. Організація роботи тилу при незадовільному водопостачанні.

Тема 9. Гасіння пожеж у цивільних будівлях.

Тема 10. Гасіння пожеж на промислових підприємствах.

Тема 11. Гасіння пожеж на об'єктах агропромислового комплексу.

Тема 12. Гасіння пожеж у лісах та на торфовищах.

Розділ 4. Тактична підготовка.

Тема 13. Тактична підготовка начальницького складу пожежно-рятувальних підрозділів ДСНС України.

2.9. Перелік тем із дисципліни «Пожежна та виробнича автоматика».

Тема 1. Системи пожежної сигналізації.

Тема 2. Системи автоматичного пожежогасіння.

Тема 3. Прилади і системи виробничої автоматики.

2.10. Перелік тем із дисципліни «Організація управлінської діяльності в органах і підрозділах цивільного захисту».

Тема 1. Цілі та завдання управління. Поняття функцій управління.

Тема 2. Процес управління: зміст, організація, місце в діяльності органів та підрозділів цивільного захисту.

2.11. Перелік тем із дисципліни «Організація роботи в непридатному для дихання середовищі».

Тема 1. Організація газодимозахисної служби територіальних підрозділів ДСНС.

Тема 2. Основні поняття про фізіологію дихання, продукти горіння та їх вплив на організм людини.

Тема 3. Класифікація засобів захисту органів дихання.

Тема 4. Загальні правила роботи в ізолюючих апаратах.

Тема 5. Розрахунок часу роботи в АСП.

Тема 6. Система експлуатації ізолюючих апаратів.

Тема 7. Оперативна перевірка, перевірка № 1 АСП.

2.12. Перелік тем із дисципліни «Теорія розвитку та припинення горіння».

Тема 1. Загальні відомості про природу процесу горіння, класифікація процесів горіння.

Тема 2. Матеріальний баланс процесу горіння.

Тема 3. Енергетичний баланс процесу горіння.

Тема 4. Горючі системи. Концентраційні межі поширення полум'я.

Тема 5. Самоспалахування горючих систем.

Тема 6. Самозаймання речовин та матеріалів.

Тема 7. Вимушене запалювання горючих систем.

Тема 8. Горіння газо-пароповітряних сумішей.

Тема 9.. Горіння рідин.

Тема 10. Горіння твердих речовин.

Тема 11. Горіння пило-повітряних сумішей.

Тема 12. Пожежа та її розвиток. Параметри розвитку відкритих пожеж.

Тема 13. Тепломасообмін пожежі в приміщенні.

Тема 14. Теплова теорія припинення горіння.

Тема 15. Способи припинення та запобігання процесів горіння. Вогнегасні речовини.

2.13. Перелік тем із дисципліни «Організація служби та підготовки».

Тема 1. Організація служби чергових караулів.

Тема 2. Особливості організації служби чергових караулів, що охороняють об'єкти на договірних засадах.

Тема 3. Організація роботи начальника караулу з виконання функціональних обов'язків.

Тема 4. Професійна підготовка особового складу пожежно-рятувальних підрозділів.

Тема 5. Гарнізонна служба пожежно-рятувальних підрозділів.

2.14. Перелік тем із дисципліни «Будівлі і споруди та їх поведінка в умовах пожежі».

Тема 1. Згинальні та стиснуті будівельні елементи.

Тема 2. Поведінка будівельних конструкцій під час пожежі.

2.15. Перелік тем із дисципліни «Пожежна профілактика в населених пунктах».

Тема 1. Загальні вимоги з забезпечення пожежної безпеки будівель та споруд.

Тема 2. Протипожежні перешкоди.

Тема 3. Об'ємно-планувальні рішення з забезпечення пожежної безпеки будівель.

Тема 4. Противибуховий захист будівель та споруд.

Тема 5. Евакуація людей з будівель та споруд при пожежі.

Тема 6. Протидимний захист будівель та споруд.

2.16. Перелік тем із дисципліни «Організація пожежно-профілактичної роботи».

Тема 1. Організація забезпечення протипожежного захисту в Україні.

Тема 2. Організація та здійснення державного нагляду у сфері пожежної безпеки.

Тема 3. Організація діяльності територіальних органів державного нагляду у сфері пожежної безпеки.

Тема 4. Організація діяльності добровільних протипожежних формувань.

Тема 5. Організація перевірки протипожежного стану об'єкта.

Тема 6. Порядок оформлення результатів перевірки протипожежного стану об'єкту.

Тема 7. Порядок обліку пожеж та їх наслідків.

Тема 8. Порядок подання та реєстрації документів дозвільного характеру.

Тема 9. Організація навчання робітників та службовців правилам пожежної безпеки.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

3.1. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Пожежна профілактика технологічних процесів».

1. Михайлюк О.П., Олійник В.В., Мозговий Г.О. Теоретичні основи пожежної профілактики технологічних процесів та апаратів. - Харків: АЦЗУ МНС України, 2004.- 406 с.

2. О.П. Михайлюк, В.В. Олійник, І.Я. Кріса, П.А. Білим, О.О.Тесленко. Навчальний посібник «Пожежна безпека об'єктів підвищеної небезпеки». – Х.: УЦЗУ, 2010 - 343 с.

3. Алексеев М.В. Основы пожарной профилактики в технологических процессах производств.- М.ВИПТШ МВД СССР - 1972.-338 с.

4. Алексеев М.В., Волков О.М. и др. Пожарная профилактика в технологических процессах производств. -М.: ВИПТШ МВД СССР, 1976. - 292 с.

5. Клубань В.С., Петров А.П., Рябиков В.С. Пожарная безопасность предприятий промышленности и агропромышленного комплекса М.: Стройиздат.- 1987.

6. Михайлюк О.П., Сирих В.М. Теоретичні основи пожежної профілактики технологічних процесів та апаратів.- Харків.- ХІПБ МВС України, 1998.- 119 с.

7. Алексеев М.В., Волков О.М., Шатров Н.Ф. Пожарная профилактика технологических процессов производств.- М.ВИПТШ МВД СССР - 1986. - 370 с.

8. ДСТУ 2272-2006 ССБТ. Пожежна безпека. Терміни та визначення. - Київ: Держстандарт України, 2006. - 38 с.

9. НАПБ Б.03.002-2007. Норми визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою.

10. НАПБ А.01.-2004. Правила пожежної безпеки в Україні.

3.2. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Електротехніка та пожежна профілактика в електроустановках».

1. Кулаков О.В., Росоха В.О. Електротехніка та пожежна профілактика в електроустановках. Підручник – Харків: НУЦЗУ, 2010. – 569 с.

2. НАПБ А.01.001-2004. Правила пожежної безпеки в Україні. Наказ МНС України від 19.10.2004 № 126. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 04.11.2004 за № 1480/10009. – Харків: Форт, 2004. – 174 с.

3. Правила улаштування електроустановок. - Харків: Видавництво «Індустрія», 2013. - 422 с.

4. Правила технічної експлуатації електроустановок споживачів. Затверджені Наказом № 2588 Міністерства палива та енергетики України від 25.07.2006 зі змінами, що затверджені Наказом № 91 Міністерства

енергетики та вугільної промисловості України від 13.02.2012. Зареєстровані в Міністерстві юстиції України 02.04.2012 за № 350/20663.

5. НПАОП 40.1-1.07-01 (ДНАОП 1.1.10-1.07-01). Правила експлуатації електрозахисних засобів. - Київ: Держнаглядохоронпраці, 2001. – 120 с.

6. НПАОП 40.1-1.21-98 (ДНАОП 0.00-1.21-98). Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів. - Київ: Держнаглядохоронпраці, 1998. – 380 с.

7. НПАОП 40.1-1.29-97 (ДНАОП 0.00-1.29-97). Правила захисту від статичної електрики. - Київ: Держнаглядохоронпраці, 1997. – 230 с.

8. ДСТУ Б В.2.5-38:2008. Інженерне обладнання будинків і споруд. Улаштування блискавкозахисту будівель і споруд (ІЕС 62305:2006 NEC). Введ. 01.01.2009 Наказом Мінрегіонбуду України від 27.06.2008 №269 замість РД 34.21.122-87.

3.3. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Протипожежна та аварійно-рятувальна техніка».

1. Иванов А. Ф. и др. Пожарная техника. Ч. 1. Пожарно-техническое оборудование. –М.: Стройиздат, 1988. -415 с.

2. Иванов А. Ф. и др. Пожарная техника. Ч. 2. Пожарные автомобили. – М.: Стройиздат, 1988. –286 с.

3. Пожежна та аварійно-рятувальна техніка: (Історія, сьогодення, майбутнє) / О.М. Ларін, І.М. Грицина, С.В. Васильєв, Кривошей Б.І.; Під заг. ред. О.М. Ларіна . – Х.: АГЗУ, 2005. – 160 с.

4. Безбородько М. Д. и др. Пожарная техника. –М.: ВИПТШ МВД СССР, 1989. –334 с.

5. Настанова з експлуатації транспортних засобів в органах та підрозділах ДСНС України, наказ ДСНС України №432 від 27.06.2013 р.

6. Методичні рекомендації з експлуатації та ремонту пожежних рукавів, наказ ДСНС України №107 від 01.04.2013 р.

7. Яковенко Ю. Ф. и др. Эксплуатация пожарной техники. Справочник. –М.: Стройиздат, 1991.

8. Иванов И.И. Пожаротушение и пожарно-спасательная техника : учебное пособие . – Х. : Либидь, 2005 . – 146 с.

9. Постник, М.И. Защита населения и хозяйственных объектов в чрезвычайных ситуациях : Учебник . – Минск : Высшейш. шк., 2003 . – 398 с. – 985-06-0815-3

10. Ключ П.П., Палюх В. Г. Тактические возможности пожарных подразделений, Харьков, ХИСИ-ХПТУ, 1993.

3.4. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Правові основи цивільного захисту».

1. Кодекс цивільного захисту України

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення.

3. Кодекс адміністративного судочинства України.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України.
5. Кримінальний кодекс України, Харків, "Право", 2011.
6. Островерх О.О., Ковалевська Т.М., Белан С.В. Правові основи цивільного захисту. Розділ: Організація адміністративно-правової діяльності в органах та підрозділах МНС України: Конспект лекцій. – Харків 2008 – 111 с.
7. Правові основи цивільного захисту. Розділ: «Організація та проведення дізнання у справах про пожежі та порушення протипожежних правил». Конспект лекцій. / Островерх О.О., Ковалевська Т.М. – Х.: УЦЗУ, 2008 – 99 с.
8. Островерх О.О., Ковалевська Т.М., Рябінін І.М., Неминуций С.А. Правові основи цивільного захисту. Розділ: «Експертиза та дослідження пожеж». Текст лекцій. – Х.- НУЦЗУ, 2009.- 86 с.
9. Правові основи організації та забезпечення цивільного захисту: конспект лекцій./ Укладачі: О.О.Островерх, М.М.Удянський, Т.М.Ковалевська. - Х.: НУЦЗУ, 2012 – 226 с.
10. Ушаков Л.А., Саєнко О.І. Обставини, що підлягають доведенню при розслідуванні пожеж. 1996.

3.5. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Організація аварійно-рятувальних робіт».

1. Кодекс цивільного захисту України.
2. Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту. Наказ МНС №575 від 13.03.2012.
3. Правила безпеки праці в органах і підрозділах МНС України. Наказ МНС України 07.05.2007 р. № 312.
4. Рятувальні роботи при надзвичайних ситуаціях. Частина 1: Навчальний посібник / Аветисян В.Г., Сенчихін Ю.М., Тригуб В.В., Кулаков С.В., Куліш Ю.О., Александров В.Л., Адаменко М.І. – К: Основа, 2006. – 360 с.
5. Аветисян В.Г., Бондар В.В., Куліш Ю.О., Тригуб В.В. Організація аварійно-рятувальних робіт: Текст лекцій. – Харків : УЦЗУ, 2007. - 140 с. (ел. бібл.)
6. Аветисян В.Г., Бондар В.В., Куліш Ю.О., Тригуб В.В. Организация аварийно-спасательных работ: Текст лекций – Харків : УГЗУ, 2009 . – 150 с. (ел. бібл.)

3.6. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Пожежно-рятувальна підготовка».

1. Наставление по пожарно-строевой подготовке. Ярославль: 1973 г.
2. Пожарно-строевая подготовка. Бушмин В.А., Плеханов В.И., Сафронов А.В. Москва: Стройиздат – 1985 г.

3. Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.

4. Тимчасовий статут дій у надзвичайних ситуаціях. Наказ МНС України від 07.02.2008 № 96.

5. Нормативи з пожежно-стройової підготовки. К: 1995 р.

6. Учебное пособие по освоению навыков выполнения высотно-верхолазных работ с применением специальной оснастки и страховочных средств. Кузнецов В.С. – Симферополь: Таврия, 2006. – 384 с.: ил.

7. Сучасний пожежно-прикладний спорт. Величко В.М., Тивошенко С.І., Панков Ю.І. М. – 1983 р.

8. Пожежно-прикладний спорт. Правила змагань. – 1990 р.

9. Правила охорони праці під час виконання робіт на висоті. – Наказ № 62 Держгірпромнагляду від 27.03.2007 року.

10. Кондратьев О.В., Добров О.Г. Техника промышленного альпинизма. – Новосибирск, Сибирское соглашение, 2000. – 118с. 8с ил.

11. Теорії та методика фізичного виховання. Матвієва М.П., Новікова А.Д. М. – 1976р.

12. Пожежно-рятувальна підготовка: навч. посіб. / О.Є. Безуглов, І.А. Горпинич, Д.В. Олійник, О.М. Семків, В.В. Сипавін. – Х.: НУЦЗУ, 2011. – 228 с.

13. Висотно-верхолазна підготовка. Техніка рятувальних робіт на висоті: практ. посіб. / Укладачі: О.Є. Безуглов, Р.Г. Мелешенко, С.М. Щербак – Х.: НУЦЗУ, 2012. – 212 с.

3.7. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Автоматизовані системи управління та зв'язок».

1. Щербак Г.В., Мельнікова Л.І. та ін.. Сучасні телекомунікаційні мережі у цивільному захисті: Підручник, - Харків, 2007, - 255 с.

2. І.А. Чуб, В.Е. Пустоваров, Г.Е. Винокуров, П.М. Бортнічук, Л.А. Кліменко Автоматизовані системи управління та зв'язок у сфері цивільного захисту, навчальний посібник, за загальною редакцією Щербака Г.В., - Харків, АЦЗУ, 2005. – 272 с.

3. Настанова із організації зв'язку та інформаційних систем в МНС України.

4. Чудинов В.Н. Связь пожарной охраны.-М.: Радио и связь,1989.-285 с.

5. Герасимович И. И. Подготовка радиотелефониста: учебное пособие. - Москва: «Высшая школа», 1986. - 192 с.

6. Шаровар Ф.И. Автоматизированные системы управления и связь в пожарной охране.-М.: Радио и связь,1989.-296 с.

3.8. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Пожежна тактика».

1. Кодекс цивільного захисту України. №5403-VI від 02.10.2012 р.

2. Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту. Наказ МНС України від 13.03.2012 р. № 575.

3. Наказ МНС України від 23.09.2011 року №1021. Про затвердження Методичних рекомендацій зі складання та використання оперативних планів і карток пожежогасіння.

4. Наказ МНС України від 30.08.2011 року № 900. Про затвердження рекомендацій щодо гасіння пожеж у висотних будівлях.

5. Наказ МНС України від 16.12.2011 року №1341 «Про затвердження Методики розрахунку сил і засобів, необхідних для гасіння пожеж у будівлях і на територіях різного призначення».

6. Наказ МНС України від 16.12.2011 року № 1342 «Про затвердження Настанови з організації газодимозахисної служби в підрозділах оперативно-рятувальної служби цивільного захисту МНС України».

7. Правила безпеки праці в органах та підрозділах МНС України, наказ МНС України від 07.05.2007 року №312.

8. НАПБ 05.02-35- 2004 «Інструкція щодо гасіння пожеж у резервуарах із нафтою та нафтопродуктами.

9. Основи тактики гасіння пожеж. Сировой В.В., Сенчихін Ю.М., Лісняк А.А., Дерев'янка І.Г.. Навчальний посібник.

10. Пожежна тактика. П.П. Клюс, В.Г. Палюх, А.С. Пустовой, Ю.М. Сенчихін, В.В. Сировий. Харків. 1998 – 458 С.

11. Клюс П.П. , Палюх В.Г. В.О. Росоха). Тактична і психологічна підготовка особового складу пожежної охорони. – Х., 2002. – 288с.

12. Иванников В.П., Клюс П.П. Справочник руководителя тушения пожара. - М., 1987. 288 с.

3.9. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Пожежна та виробнича автоматика».

1. Бондаренко С.М та інш. Системи пожежної та охоронної сигналізації. Текст лекцій. Харків, УЦЗУ, 2008.

2. Котов А.Г. Пожаротушение и системы безопасности. Київ: Репро-Графіка, 2003.

3. Дерев'янка О.А. та інш. Автоматика для запобігання вибухам та пожежам –Харків, УЦЗУ, 2006.

4. Бубырь Н.Ф., Воробьев Р.П., Быстров Ю.В. и др. Эксплуатация установок пожарной автоматики.- М.: Стройиздат, 1986.

3.10. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Організація управлінської діяльності в органах і підрозділах цивільного захисту».

1. Альбощій О.В., Болотських М.В., Кулешов М.М., Калашніков О.О., Попов В.М., Рошкевич С.А., Рогозін А.С., Садковий В.П., Труш О.О., Шайхлісламов З.Р. Основи управління в органах і підрозділах МНС України.

Навчальний посібник. / За ред.. канд. психол. Наук, доцента В.П. Садкового. – Х.: УЦЗУ, КП «Міська друкарня», 2009. – 370 с. / Глава 3.

2. Альбошій О.В., Кулешов М.М., Калашніков О.О., Рашкевич С.А., Труш О.О. Основи управління в органах і підрозділах МНС України. Навчальний посібник. / За ред. канд. психол. наук, доцента В.П. Садкового. – Харків: УЦЗУ, 2007. – 311 с.

3. О.М.Бандурка. Основи управління в органах внутрішніх справ України -Х.: «Основа», 1996 р, стор. 104-107

4. В.М.Плішкін. Теорія управління органами внутрішніх справ – К: НАВСУ, 1999, стор. 198 – 224.

3.11. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Організація роботи у непридатному для дихання середовищі».

1. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс. : за станом на 01 липня 2013 р. – К. : Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2013. – 82 с. – (Бібліотека офіційних видань).

2. Настанова з організації газодимозахисної служби в підрозділах Оперативно-рятувальної служби МНС України. Наказ МНС України № 1342 від 16.12.2011р

3. Наказ МНС України від 07.05.07. № 312 Правила безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.

4. П.А.Ковальов, В.М.Стрілець, О.В.Єлізаров, О.Є.Безуглов Основи створення та експлуатації апаратів на стисненому повітрі. – Харків, 2005. – 359 с.

5. В.М Стрілець. Засоби індивідуального захисту органів дихання. Основи створення та експлуатації // Навчальний посібник. - Х.: АПБУ, 2001.- 118с.

6. Методичні рекомендації, щодо експлуатування регенеративних дихальних апаратів // Ковальов П.А., Стрілець В.М., Міщенко К.І. Харків-1999р. с. 87.

7. Стрілець В.М., Бородич П.Ю., Росоха С.В. Закономірності діяльності рятувальників при проведенні аварійно-рятувальних робіт на станціях метрополітену: монографія / В.М. Стрілець, П.Ю. Бородич, С.В. Росоха. – Х.: НУГЗУ, 2011. – 120 с.

8. В.М.Стрілець, П.А.Ковальов, П.Ю.Бородич, С.В.Росоха Основи створення та експлуатації засобів індивідуального захисту / Навчальний посібник. – Харків, НУЦЗУ, 2014.

3.12. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Теорія розвитку та припинення горіння».

1. Тарахно О.В. Теоретичні основи пожежовибухонебезпеки. –Харків: АЦЗУ, 2006. – 395 с.

2. Тарахно О.В. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Теорія розвитку та припинення горіння» / Тарахно О.В., Жернокльов К.В. - Харків : УЦЗУ, 2006. – 208 с.

3. Шароварников А.Ф. Общая и специальная химия / Шароварников А.Ф., Салем Р.Р., Воевода С.С. – М.: АГПС МЧС России, 2005. – 458 с.

4. Корольченко А.Я. Процессы горения и взрыва / Учебник. – М.: Пожнаука, 2007 г. – 266 с.

5. Шебеко Ю.Н., Навценя В.Ю. Расчет основных показателей пожаровзрывоопасности веществ и материалов. / Шебеко Ю.Н., Навценя В.Ю. и др. - М.: ВНИИПО, 2002. – 77 с.

6. Корольченко А.Я., Пожаровзрывоопасность веществ и материалов и средства их тушения / Корольченко А.Я., Корольченко Д.А., ч. I. - М.: Пожнаука, 2004. – 714 с.

7. Корольченко А.Я., Пожаровзрывоопасность веществ и материалов и средства их тушения / Корольченко А.Я., Корольченко Д.А., ч. II. - М.: Пожнаука, 2004. – 774 с.

8. Тарахно О.В. Лабораторний практикум з курсу «Теорія розвитку та припинення горіння» / Тарахно О.В., Жернокльов К.В., Баланюк В.М. – Харків: АЦЗУ, 2004.

3.13. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Організація служби та підготовки».

1. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс. - [чинний від 2013-07-01]. – К. : Міністерство з надзвичайних ситуацій України, 2013. – 82 с.

2. Указ Президента України від 16 січня 2013 року № 20/2013 «Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій».

3. Організація служби та підготовки особового складу пожежно-рятувальних підрозділів: навч. посіб./ Безуглов О.Є., Іщук В.М., Колонов О.М., Назаров О.О., Попов В.М. – Х.: НУЦЗУ, КП «Міськдрук», 2012. – 436 с.

4. Наказ МНС України від 01.07.2009 р. № 444 Про затвердження Настанови з організації професійної підготовки та післядипломної освіти осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту.

5. Наказ МНС України від 01.09.2009 р. № 601 Про затвердження Положення про організацію службової підготовки особового складу органів і підрозділів цивільного захисту.

6. Наказ ДСНС України від 01.08.2013 р. № 507 «Про проведення професійно-технічного навчання, перепідготовки, підвищення кваліфікації, курсів цільового призначення осіб рядового і начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту».

7. Наказ МНС України від 31.10.2008 року № 794 Про затвердження Тимчасового порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб МНС України.

8. Наказ МНС України від 13.03.2012 року № 575 Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

9. Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.

10. Наказ МНС України від 16.12.2011 р. № 1342 «Про затвердження Настанови з організації газодимозахисної служби в підрозділах оперативно-рятувальної служби цивільного захисту МНС України».

11. Настанова з організації зв'язку та організації інформаційних систем в МНС України.

12. Наказ ДСНС України від 27.06.2013 р. № 432 Про затвердження Настанови з експлуатації транспортних засобів в органах та підрозділах ДСНС України.

3.14. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Будівлі і споруди та їх поведінка в умовах пожежі».

1. Квітковський Ю.В., Удянський М.М., Миргород О.В., Луценко Ю.В., Морозов А.І. Будівельні конструкції та їх поведінка в умовах надзвичайних ситуацій: практикум. – Харків : НУЦЗУ, 2011. – 158 с.

2. Пушкаренко А.С., Васильченко О.В., Квітковський Ю.В., Луценко Ю.В., Миргород О.В. Вогнезахисне оброблення будівельних матеріалів і конструкцій. – Харків: НУЦЗУ, 2011. – 176 с.

3. Васильченко О.В., Квітковський Ю.В., Луценко Ю.В., Миргород О.В. Безпека експлуатації будівель і споруд та їх поведінка в умовах надзвичайних ситуацій. – Харків: НУЦЗУ, 2010. – 372 с.

4. Пушкаренко А.С., Васильченко О.В. Будівельні матеріали та їх поведінка в умовах високих температур. – Харків: АПБУ, 2001.

3.15. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Пожежна профілактика в населених пунктах».

1. ДБН В.1.1-7-2002 Пожежна безпека об'єктів будівництва, Держбуд України, 2002

2. ДБН В.2.2-9-2009 Громадські будинки та споруди. Основні положення, К.: Мінрегіонбуд України, 2009

3. ДБН В.2.2-15-2005 Житлові будинки

4. СНиП 2.09.02–85*. Производственные здания.

5. ДБН В.2.5-20-2001 Газопостачання

6. НАПБ А.01.001-04 Правила пожежної безпеки в Україні. Наказ МНС України №126 від 19.10.2004 р.

7. М.М.Кулешов, Ю.В.Уваров, О.Л.Олійник, В.П.Пустомельник, О.І.Єгурнов Пожежна безпека будівель та споруд, - Х.: АЦЗУ, 2004

8. Б.В. Грушевский, Н.Л. Котов, В.И. Сидорук и др. Пожарная профилактика в строительстве. - М.: Стройиздат, 1989. - 368 с.

9. М.Я. Ройтман. Пожарная профилактика в строительном деле. - М.: ВИПТШ, 1975.

3.16. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Організація пожежно-профілактичної роботи».

1. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 року № 5403-VI.
2. Указ Президента України від 16 січня 2013 року № 20/2013 ««Деякі питання Державної служби України з надзвичайних ситуацій»».
3. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 05.04.2007 року № 877-V.
4. Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» від 06.09.2005 року.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.2013 року № 564 «Про Порядок функціонування добровільної пожежної охорони».
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 лютого 2012 року № 306 «Про затвердження Критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки».
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2003 р. № 2030 «Про затвердження Порядку обліку пожеж та їх наслідків».
8. Постанова КМУ від 05.06.2013 р. № 440 «Про затвердження Порядку подання і реєстрації декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки».
9. Наказ МНС України від 25.05.2012 року № 863 «Про затвердження Порядку проведення перевірок органами Державної інспекції техногенної безпеки України...»
10. Наказ МНС України від 20.05.2009 року № 347 «Про затвердження Типового положення про пожежно-технічну комісію».
11. ГОСТ 12.1.004-91 ССБТ. Пожарная безопасность. Общие требования.
12. ДСТУ 2272:2006 ССБП. Пожежна безпека. Терміни та визначення.
13. Пожежна безпека. ГУДПО МВС України (нормативні акти та інші документи), в 17 томах, К., Основа, 1997-2014.

Голова фахової атестаційної комісії

Ю.П. Ключка

ПРОГРАМА

вступного іспиту з іноземної мови

Інтеграція України в європейський простір вищої освіти висуває нові вимоги щодо встановлення національних параметрів викладання/вивчення іноземної мови, зазначених у Загальноєвропейських рекомендаціях із мовної освіти (*Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*, скорочено – *CEFR*), які Рада Європейського союзу рекомендувала використовувати для валідації рівнів знань іноземної мови своєю резолюцією в листопаді 2011 р.

Програма вступного іспиту з «Іноземної мови» (англійська/німецька/французька) вступників за ступенем «магістр» зумовлена вимогами Державної національної програми «Освіта» («Україна XXI століття»), Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті, Законом України «Про вищу освіту», наказів № 961 від 19 жовтня 2010 р. «Про затвердження Умов прийому до вищих навчальних закладів України» та № 99 від 10 лютого 2010 р. «Про Концепцію організації підготовки магістрів в Україні», які передбачають підвищення якості освіти, шляхом структурної перебудови національної освітньої системи, розширення міжнародного співробітництва.

Вимоги вступного іспиту з іноземної мови базуються на вимогах рівня володіння іноземною мовою B2, який є стандартом для ступеня бакалавра і який постає загальним для студентів різних спеціальностей.

Усі, хто вивчає іноземну мову, відповідно до CEFR розподіляються на шість рівнів: A0 – нульовий рівень (особа щойно почала вивчати мову); A1 – початківець; A2 – передпороговий рівень; B1 – пороговий, середній рівень; B2 – пороговий просунутий рівень, вищий від середнього; C1 – досвідчений, професійний користувач; C2 – досконалий рівень володіння. Рекомендаціями передбачено, що вступник здатен на кожному рівні виконувати такі види діяльності: писати, читати, слухати й говорити.

Рівень B2 має особа, яка розуміє основні ідеї складних текстів на абстрактні й конкретні теми, зокрема ті, що стосуються її спеціалізації; може взаємодіяти з певною мірою побіжності та безпосередності з носіями мови без напруження для кожної зі сторін; уміє робити чіткі, детальні повідомлення з широкого кола питань і може викласти свій погляд на певну проблему, показати переваги та недоліки різних тверджень. Це передбачає наявність певних знань і вмій:

I. Мовні знання:

- розмаїтій словниковий запас, що є необхідним для спілкування в побутовому, академічному й професійному середовищі;
- володіння граматичними конструкціями, необхідними для гнучкого висловлення відповідних причинно-наслідкових зв'язків, відношень і понять, а також для розуміння й створення текстів різного стилю (уживання артиклів, прийменників і сполучників, часи дієслів, модальні дієслова, герундій та інфінітив, однина та множина іменників, ступені порівняння прикметників тощо);

- опанування правил синтаксису й пунктуації, які дозволяють розпізнавати й створювати різноманітні за стилем усні та письмові висловлювання (порядок слів у реченні, узгодження підмета й присудка, підрядні речення, умовні речення, розділові знаки тощо).

II. Мовленнєві знання й уміння:

1. Аудіювання:

- розуміти основні ідеї та розпізнавати відповідну інформацію в ході обговорень, дебатів, бесід побутового, публіцистичного, ділового та професійно орієнтованого характеру;

- розуміти повідомлення та інструкції в академічному й професійному середовищі;

- розуміти наміри мовців і комунікативні наслідки їхніх висловлювань;

- визначати позицію й точку зору мовців.

2. Говоріння:

- реагувати на основні ідеї та розпізнавати суттєво важливу інформацію під час дискусій, бесід, що пов'язані з навчанням і фаховою діяльністю;

- володіти лексичним мінімумом, необхідним для ділових контактів;

- чітко аргументувати свою думку щодо актуальних тем в академічному та професійному житті;

- володіти мовним етикетом спілкування (моделі звертання, ввічливості, вибачення, прохання, висловлення згоди/незгоди з позицією співрозмовника тощо);

- виступати з підготованими презентаціями щодо широкого кола тем академічного й професійного спілкування;

- продукувати чіткий і детальний монолог із широкого кола тем, пов'язаних із побутом, навчанням, фаховою діяльністю.

3. Читання:

- розуміти автентичні тексти загальної тематики, а також пов'язані з навчанням та фахом;

- розуміти головну ідею й знаходити необхідну інформацію в неадаптованих текстах із наукової літератури (зокрема за фахом) і публіцистики;

- розуміти автентичну кореспонденцію (листи, факси, електронні повідомлення тощо), інструкції, пояснення до графіків та діаграм, рекламні повідомлення.

4. Письмо:

- писати анотації до неадаптованих технічних текстів за фахом;

- здійснювати реферування автентичної літератури, зокрема за фахом;

- готувати тексти доповідей, презентацій, використовуючи автентичні матеріали;

- писати зрозумілі, деталізовані тексти різного стилю та тематики, пов'язані з особистою й професійною сферами;

- оформляти особисту й ділову кореспонденцію;

- створювати резюме, заповнювати бланки документів із високим ступенем лексичної та граматичної коректності.

На сьогодні існує певна різниця в співставленні рівнів інших міжнародних оцінювальних систем зі шкалою CEFR. Різні загальноновизнані у світі мовні сертифікати мають власні системи балів, але загалом існує чітке співвідношення рівня B2 із такими показниками міжнародних іспитів: з англійської мови CAE – 45–59 балів; FCE – рівні B та C; IELTS – 5–6,5 балів; TOEFL – 57–86 балів; із німецької мови Goethe-Zertifikat – B2; із французької мови DELF – B2. Запропонована програма має на меті наблизити вступний іспит до магістратури до вказаних міжнародних іспитів і за структурою, і за рівнем складності, і за принципами оцінювання. Змістове наповнення іспиту розроблене з урахуванням специфіки фаху працівника служби цивільного захисту й дає можливість охопити зокрема й тематику навчального курсу «Іноземна мова».

Об'єктом контролю є рівень засвоєння практичних навичок та вмій з іноземної мови.

Форма контролю: комплексний іспит у форматі міжнародних тестів з іноземної мови (тестові завдання на аудіювання, читання, перевірку знань із лексики й граматики; інтерв'ю з екзаменатором).

Оцінка за вступний іспит виставляється після його закінчення на підставі суми балів, отриманих вступником під час виконання кожного модуля.

Рівень володіння іноземною мовою вступника оцінюється за 100-бальною шкалою.

Загальна тривалість іспиту – 3 години.

Структура іспиту

Формат вступного іспиту відповідно до вимог рівня володіння іноземною мовою B2 Загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти охоплює всі види мовленнєвої діяльності й складається з чотирьох модулів: *Listening* (аудіювання), *Reading* (читання), *Writing* (письмо) і *Speaking* (говоріння).

1. Listening (аудіювання). Містить 30 запитань, на виконання яких відведено 30 хвилин. Вступник прослуховує аудіозаписи, кожен із яких є складнішим за попередній, водночас читаючи тестові запитання й даючи відповіді на них. Після закінчення прослуховування запису кандидатам надають додаткові 10 хвилин, щоб перенести відповіді в екзаменаційний лист. Тематика матеріалів цього модуля пов'язана зі щоденним побутовим спілкуванням, освітою та професійною діяльністю, вони представляють і монологи, і діалоги.

2. Reading (читання). Містить 30 запитань, тривалість – 60 хвилин. Кандидатові пропонують три тексти публіцистичного та наукового стилів обсягом 650–100 слів кожен, узяті з газет, журналів, Інтернету й фахової літератури, у яких потрібно знайти відповіді на подані екзаменаційні запитання.

3. Writing (письмо). Складається з 30 тестових лексико-граматичних завдань, на виконання яких відведено 60 хвилин. Виконання завдання полягає у коректному виборі відповіді з наданих трьох варіантів А, В, та С.

4. Speaking (говоріння). Являє собою інтерв'ю з екзаменатором, яке складається з трьох частин і триває близько 15 хвилин. У цьому модулі оцінюють здатність кандидата ефективно спілкуватися англійською мовою. До уваги беруть швидкість мовлення, правильну послідовність висловлювання думок, багатство словникового запасу, доречність і правильність уживання граматичних форм, вимову.

Частина 1 (4–5 хв.). Кандидат та екзаменатор відреконендуються один одному. Потім кандидат відповідає на загальні запитання про себе, свою оселю / сім'ю, навчання / роботу, інтереси тощо.

Частина 2 (4–5 хв.). Кандидат отримує картку із завданнями з підказками й повинен висловитися на певну тему. Йому дають 1 хвилину для підготовки; за бажанням вступник може зробити певні помітки на аркуші паперу, написати план тощо. Розповідь має тривати 1–2 хвилини. Потім екзаменатор ставить 1–2 запитання за темою картки.

Частина 3 (4–5 хв.). Екзаменатор і кандидат починають обговорення більш абстрактних проблем стосовно теми, порушеної в частині 2. Обговорення триває 4–5 хвилин.

Отже, загалом іспит перевіряє всі аспекти володіння англійською мовою.

Критерії оцінювання вступного випробування

Вступники отримують оцінки за кожен компонент іспиту за 9-бальною шкалою, за основу якої взято шкалу міжнародного іспиту IELTS. Загальна оцінка за весь іспит є середнім арифметичним округленим значенням за результатами кожного з модулів.

Модулі з аудіювання та читання містять по 30 завдань. Кожне правильно виконане завдання приносить вступникові 1 бал. Відповідно максимально можна набрати по 30 балів. Оцінювання за 9-бальною шкалою здійснюють на підставі загальної кількості балів, набраних у кожному модулі¹:

1. Listening (аудіювання)

Кількість правильних відповідей	Оцінка за 9-бальною шкалою
1	1
2–3	2
4–7	3
8–12	4
13–17	5
18–21	6
22–26	7
27–29	8
30	9

2. Reading (читання)

¹ Під час розробки цієї системи за основу взяті критерії оцінювання іспиту IELTS.

Кількість правильних відповідей	Оцінка за 9-бальною шкалою
1	1
2–3	2
4–7	3
8–12	4
13–17	5
18–21	6
22–26	7
27–29	8
30	9

3. Writing (письмо).

Кількість правильних відповідей	Оцінка за 9-бальною шкалою
1	1
2–3	2
4–7	3
8–12	4
13–17	5
18–21	6
22–26	7
27–29	8
30	9

Модуль із говоріння також оцінюють за 9-бальною системою за чотири параметрами: *зміст, послідовність викладу думки, лексичне розмаїття, грамотна побудова висловлювання*. Оцінювання відбувається загалом за тією самою шкалою, що запропонованою для письмового висловлювання, однак у критерії «послідовність викладу думки» відсутні вимоги щодо поділу висловлювання на абзаци; в ракурсі лексичного розмаїття замість написання оцінюють вимову слів, а грамотна побудова усного висловлювання передбачає увагу до виразності, гарного темпу мовлення й правильної постановки логічних наголосів.

**Таблиця відповідності результатів вступного іспиту
за різними шкалами**

Сума балів за 9-бальною шкалою	Рівень володіння мовою за CEFR	Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Оцінка за національною шкалою
8,5–9	C2	90–100	A	відмінно
7–8	C1	80–89	B	добре
5,5–6,5	B2	65–79	C	
4–5	B1	55–64	D	задовільно
3–3,5	A2	50–54	E	
2–2,5	A1	35–49	FX	незадовільно
1	A0	1–34	F	

ПЕРЕЛІК ТЕМ ІЗ ГРАМАТИКИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

АНГЛІЙСЬКА МОВА

1. Іменник. Злічувані й незлічувані іменники. Число іменника. Відмінювання іменників. Загальний відмінок. Присвійний відмінок. Рід іменника.
2. Артикль. Уживання неозначеного артикля. Уживання означеного артикля. Невживання артиклів a/an, the. Місце артикля в реченні.
3. Прикметник. Ступені порівняння прикметників. Порівняльні конструкції з прикметниками. Прикметники, що закінчуються на -ing та -ed. Прикметники, що вживаються з прийменниками.
4. Числівник. Кількісні числівники. Порядкові числівники. Дробові числівники.
5. Займенник. Особові займенники. Уживання займенника it. Присвійні займенники. Зворотні займенники. Взаємні займенники. Вказівні займенники. Питальні займенники. Сполучні займенники. Відносні займенники. Означальні займенники. Неозначені займенники. Заперечні займенники. Much, many, little, few.
6. Дієслово. Неправильні дієслова. Уживання дієслів із прийменниками. Способи дієслова. Прості часи в активному стані. Тривалі часи в активному стані. Дієслова, що не вживаються в часових формах Continuous. Be going to. Доконані часи в активному стані. Доконано-тривалі часи в активному стані. Порівняльне вживання видо-часових форм дієслова.
7. Пасивний стан. Трансформація речень з активною формою дієслова-присудка в пасивну.
8. Модальні дієслова. Can і could. May і might. Must і have to. Shall, should, ought to. Will, would, need, dare, be to. Порівняльне вживання модальних дієслів.
9. Наказовий спосіб.
10. Умовний спосіб.
11. Неособові форми дієслова. Інфінітив. Уживання інфінітива без частки to. Дієприкметник. Герундій. Уживання герундія або інфінітива.
12. Прислівник. Творення прислівників. Ступені порівняння прислівників. Порівняльні конструкції з прислівниками. Місце прислівників в реченні.
13. Прийменник. Місце прийменника в реченні.
14. Сполучник.
15. Типи речень. Типи питальних речень. Загальні запитання. Спеціальні запитання. Альтернативні запитання. Розділові запитання. Окличні речення. Спонукальні речення.
16. Порядок слів в англійському розповідному реченні. Місце додатка в реченні. Місце означення в реченні. Місце обставини в реченні. Зворотній порядок слів, або інверсія.
17. Складносурядне речення.
18. Складнопідрядне речення. Підрядні підметові речення. Підрядні

присудкові речення. Підрядні додаткові речення. Підрядні означальні речення. Підрядні обставинні речення. Підрядні речення часу. Підрядні речення місця. Підрядні речення причини. Підрядні речення мети. Підрядні речення наслідку. Підрядні речення способу дії та порівняння. Підрядні речення умови. Zero Conditional / Type 0. First Conditional / Type 1. Second Conditional / Type 2. Third Conditional / Type 3.

19. Узгодження часів. Непряма мова. Непрямі запитання.

НІМЕЦЬКА МОВА

1. Артикль. Відмінювання означеного та неозначеного артиклів. Уживання означеного та неозначеного артиклів.

2. Іменник. Рід іменника. Число іменника. Відмінювання іменників.

3. Порядок слів у простому поширеному розповідному реченні. Порядок слів у питальних реченнях. Порядок слів у складносурядних і складнопідрядних реченнях.

4. Прикметник. Ступені порівняння прикметників. Відмінювання прикметників.

5. Числівник. Кількісні числівники. Порядкові числівники. Дробові числівники.

6. Займенник. Особові, присвійні, зворотні, вказівні, відносні займенники.

7. Дієслово. Способи дієслова. Часові форми активного та пасивного стану дієслова дійсного способу. Наказовий спосіб. Умовний спосіб. Модальні дієслова. Дієслова із відокремлюваними та невідокремлюваними префіксами. Зворотні дієслова.

8. Узгодження часів.

9. Інфінітив. Уживання інфінітива з часткою zu. Дієприкметник I та II. Модальні конструкції haben + zu + інфінітив, sein + zu + інфінітив.

10. Інфінітивні групи. Інфінітивні звороти um...zu, statt...zu, ohne...zu.

11. Залежний інфінітив та інфінітивні групи.

12. Прислівник. Ступені порівняння прислівників.

13. Прийменник. Прийменники, що вимагають родового, давального або знахідного відмінків. Прийменники подвійного керування.

14. Складносурядне речення.

15. Складнопідрядне речення. Підрядні підметові речення. Підрядні присудкові речення. Підрядні додаткові речення. Підрядні означальні речення. Підрядні обставинні речення. Підрядні речення часу. Підрядні речення місця. Підрядні речення причини. Підрядні речення мети. Підрядні речення наслідку. Підрядні речення способу дії та порівняння. Підрядні речення умови.

ФРАНЦУЗЬКА МОВА

1. Речення: порядок слів у розповідному реченні; форми утворення ствердження, заперечення, запитання; питальні слова, короткі відповіді.

2. Наказовий спосіб (Indicatif), умовний спосіб (Impératif), (Subjonctive) – висловлення припущення в теперішньому, майбутньому та минулому (три

типи умовних речень).

3. Дієслово: часові форми (Présent, Imparfait, Futur Simple, Passé Composé, Plus-que Parfait, Passé Simple), випадки вживання.

4. Прислівники та прислівникові сполучення часу (уживання з основними часовими формами французького дієслова); узгодження часів у непрямій мові; пасивний стан (Forme Passive).

5. Іменник: утворення множини.

6. Займенники: особові, присвійні, зворотні, неозначені, вказівні займенники.

7. Прикметник: ступені порівняння прикметників; уживання порівняльних конструкцій.

8. Прислівник: прислівники місця, способу дії, часу, міри та ступеня; ступені порівняння прислівників.

9. Прийменник: прийменники часу, місця, напряму, вживання прийменників з дієсловами, прикметниками та іменниками.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

АНГЛІЙСЬКА МОВА

1. Andy Hopkins, Jocelyn Potter. Look Ahead. Longman, 2000.
2. Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови : Довідник. – К., 2003.
3. Digby Beaumont, Colin Granger. The Heinemann English Grammar. 2002. 350 p.
4. Horner D., Strutt R. Words at Work. Vocabulary development for Business English. Cambridge University Press, 2006. 128 p.
5. John Eastwood. Oxford Practice Grammar. Oxford University Press, 1992.
6. Michael McCarthy, Felicity O'Dell English Vocabulary in Use. Cambridge University Press, 2002.
7. Michael Swan, Catherine Walter. The Good Grammar Book. A grammar practice book for elementary to lower-intermediate students of English. Oxford University Press, 2003.
8. Raymond Murphy. English Grammar in Use. 1998.
9. Stuart Redman. English Vocabulary in Use (Pre-intermediate and Intermediate). Cambridge University Press, 2002.

НІМЕЦЬКА МОВА

1. Adelheid Hoffgen. Deutsch lernen für den Beruf. Verlag für Deutsch.
2. Christian Fandrych. Sage und schreibe. Ernst Klett Sprachen. Stuttgart 2004.
3. Овчинникова А. В., Овчинников А. Ф. Новые 500 упражнений по грамматике немецкого языка. – М. : Лист-Нью, 2002. – 349 с.
4. Ulrike Tallowitz. Klipp und Klapp. Ernst Klett Sprachen. Stuttgart, 2004.

ФРАНЦУЗЬКА МОВА

1. Assimil. Французский без труда сегодня / А. Булжер, Ж.-Л. Шерель. – М., 2006. – 622 с.
2. Може Г. Ускоренный курс французского языка. – 3-е изд. – М. : Айрис-пресс, 2005. – 352 с.
3. Попова И. Н. Французский язык : Учеб. для I курса институтов и факультетов иностранных языков. – Х., 2006. – 576 с.

Голова фахової атестаційної комісії

І. Є. Богданова